

افزایش سعه صدر سبب جلب بیشتر نعمت‌های الهی است

مفسر قرآن کریم و مرجع تقلید در ادامه مباحث تفسیری سوره مبارکه رعد گفت: کلمه «یَقْدَرَهَا» بحث عمیقی دارد؛ یعنی هر چه ظرفیت بیشتر باشد، بیشتر می‌تواند آب جذب کند.

مفسر قرآن کریم و مرجع تقلید در ادامه مباحث تفسیری سوره مبارکه رعد گفت: کلمه «یَقْدَرَهَا» بحث عمیقی دارد؛ یعنی هر چه ظرفیت بیشتر باشد، بیشتر می‌تواند آب جذب کند. حضرت امیر المؤمنین (ع) به کمیل ابن زیاد فرمودند: «إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ أَوْعِيَةٌ فَخَيْرُهَا أَوْعَاهَا؛ این دل‌ها همچون ظرف‌هایی هستند که بهترین آن‌ها نگهدارنده‌ترین آن‌هاست.

ارسال/ افزایش سعه صدر سبب جلب بیشتر نعمت‌های الهی است؛ گزارش ایکنای، آیت‌الله سید محمدتقی مدرسی، مرجع تقلید و صاحب تفسیر هدایت در دوازدهمین جلسه تفسیر سوره مبارکه رعد به تفسیر آیه ۱۷ این سوره پرداخت. در ادامه متن سخنان ایشان از نظر می‌گذرد؛

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أوديةً يَقْدَرُهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهٗ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ»؛ «از آسمان آب فرستاد و هر رودخانه به اندازه خویش جاری شد، و آب روان کف بر سر آورد، و از آنچه بر آتش می‌گذازند تا زیور و متاعی سازند نیز کفی بر سر آید. خدا برای حق و باطل چنین مثل زدن. اما کف به کناری افتد و نابود شود و آنچه برای مردم سودمند است در زمین پایدار بماند. خدا اینچنین مثل می‌زند». (رعد، ۱۷)

باران؛ یکی از آیات و نشانه‌های مهم الهی

یکی از آیات الهی که بسیار مهم است و به انسان حقایق را نشان می‌دهد، باران است. هر چند برای ما عادی شده است، اما نیروی عظیمی باران را به وجود می‌آورد. روزی در مدینه منوره مردم برای نماز باران جمع شدند، نماز خواندند ولی اتفاقی نیفتاد. حضرت صادق (ع) آمدند و نماز خواندند و قبل از خواندن نماز فرمودند: زود حرکت کنید که باران می‌آید. ابرها متراکم شدند. کسی از حضرت پرسید از این ابرها باران می‌آید؟ حضرت فرمودند: خیر، مأموریت این ابرها اینجا نیست و به اماکن دیگری می‌روند و ابری را نشان دادند و فرمودند این ابر برای ما باران می‌آورد.

با بارش باران زمین‌های خشک زنده می‌شود و همه چیز برای انسان و باقی موجودات مهیا می‌شود. خداوند متعال می‌فرماید: به این ابرها دقت کنید. ابرها می‌بارد و در گودال‌ها آب جمع می‌شود. «أودية» جمع وادی به معنای گودال است. آب که زیاد شد از داخل گودال‌ها به حرکت در می‌آید و به آب‌های دیگر متصل و تبدیل به رود می‌شود و سیل عظیمی را به وجود می‌آورد. سیل هر چه سر راه است با خود می‌برد، تا جایی که سیل پخش شده و خار و خاشاک به کنار می‌روند. خداوند می‌فرماید آبی که زیر خار و خاشاک بود حق است و به کار می‌آید، اما کفی که روی آب بود از بین می‌رود و باطل است. آب به زیر زمین نفوذ می‌کند و تبدیل به سفره‌های زیر زمینی می‌شود.

نکاتی درباره باران در آیه ۱۷ سوره رعد

اینجا نکاتی بیان شده که قابل تأمل است. اول اینکه می‌فرماید «أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً»، خداوند این آب را از آسمان نازل کرد. «فَسَالَتْ أوديةً يَقْدَرُهَا»، گودال‌ها که پر از آب شد، آب جاری گشت. کلمه «یَقْدَرُهَا» بحث عمیقی دارد؛ یعنی هر چه ظرفیت بیشتر باشد، بیشتر می‌تواند آب جذب کند. حضرت امیر المؤمنین علیه السلام به کمیل ابن زیاد فرمودند: «إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ أَوْعِيَةٌ فَخَيْرُهَا أَوْعَاهَا؛ این دل‌ها همچون ظرف‌هایی هستند که بهترین آن‌ها نگهدارنده‌ترین آن‌هاست». (نهج البلاغه، حکمت ۱۳۹)

حضرت موسی علیه السلام فرمود: «رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي؛ پروردگارا، سینه‌ام را وسیع گردان». (طه، ۲۵) از خدا بخواهید ظرفیت بهره بیشتر از قرآن به شما بدهد؛ برخی از مردم از قرآن خیلی بهره می‌برند و برخی کم، این به دلیل ظرفیت خود آن‌هاست. از خداوند بخواهیم ظرفیت ما را زیاد کند. «فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا». سیل آمد و کفی روی آن تشکیل شد به طوری که آب زیر این کف‌ها دیده نمی‌شد. کفی که رو آمده به کار نمی‌آید. «وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهٗ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ». حق همچون آبی است که روی آن کف باشد و یا طلائی که روی آن اضافات است. «فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً». کف که کنار رفت، زیر آن ظاهر می‌شود. «وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ». چیزی که به درد مردم می‌خورد می‌ماند، چه روی زمین و چه زیر زمین. «كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ». این‌ها مثال است. در اینجا دو نکته را عرض می‌کنم:

نکته اول اینکه قرآن برای روشن شدن حقایق مثال می آورد. حقایق به آسانی روشن نمی شود، بلکه باید برای درک آن تفکر و تلاش کرد. نکته دوم اینکه خداوند در اینجا دو مثال آورده است. یک مثال آبی که تبدیل به سیل شد و دوم آنچه روی آتش می گدازیم که چیزی استخراج کنیم. برخی آزمایش های خدا دشوار است و انسان قوی می طلبد تا در برابر آن ها استقامت کند و برخی آزمایش ها آسان است. خداوند این مثال ها را می آورد که بتوانیم حقایق را درک کنیم و از آزمایش ها سربلند بیرون بیاییم.